
Udělal významný objev. Jejich studii však GAČR a IGA odmítly financovat

---

Udělal významný objev. Jejich studii však GAČR a IGA odmítly financovat

10. 2. 2012; autor: P. K.; rubrika: Věda na UK

Objevení dvojice genů, jejichž mutace podmiňují Rotorův syndrom (vrozenou žloutenku), byl pouhý začátek. Týmu Ing. Stanislava Kmocha a doc. Milana Jirsa se podařilo objevit úplně nový mechanismus transportu bilirubinu, ale i celé řady běžně používaných léčiv. Výsledky tříleté studie byly publikovány v lékařském časopise Journal of Clinical Investigation a dokládají význam studií vzácných chorob pro běžnou populaci.

Zleva: Ing. Stanislav Knoch, doc. Milan Jirsa, doc. Viktor Kožich, prof. Jan Dušková

Jak se ukazuje, abnormální exprese jednoho z rotorovských proteinů v nádorech trávicí trubice by mohla být využitelná i k cílené chemoterapii.

„Rotorovské geny hrají zásadní význam pro transport celé řady látek do jaterních buněk. Jedná se o bilirubin, hormony štítné žlázy, radiofarmaka, ale i často používané léky, jako je penicilin, antituberkulotikum Rifampicin a celá řada statinů, které se podávají na snížení hladiny cholesterolu až miliardě lidí na celém světě,“ uvedl 9. února na tiskové konferenci doc. Milan Jirsa (IKEM, 1. LF UK).

Nově by tedy mohlo genetické vyšetření zjistit, že nemocný nemůže dostávat určitou podskupinu statinů, ale i řadu dalších léků. Především statiny přitom představují významnou část obratu farmaceutických firem.

Výsledky týmu Ing. Kmocha a Jirsa současně mění učebnice medicíny. Díky výzkumu víme, že není pravda, jak se dnes učí medicí, že bilirubin se konjuguje pouze v játrech. Ke konjugaci dochází i v mimojaterních tkáních, např. ve střevě, a to stejným způsobem jako v játrech. Stejným způsobem jako v jaterních buňkách se vrací do krve vrátnicové žíly a odtud je vychytán a vrácen do žluče.

Objev, vedoucí k rozklíčování genetického podmínění onemocnění, učinil tým již v roce 2010, ovšem v následujících dvou letech bylo nutné provést celou řadu experimentů, aby se mechanismus potvrdil. „Tento typ výzkumu se nedá provádět formou účelového financování, toto je typ výzkumu, který lze provádět pouze za podmínek cíleného institucionálního financování. To je přesně něco, co nám v současné době na univerzitě chybí, i když univerzita k tomu má všechny pravomoci, aby si to takto nastavila,“ uvedl Ing. Knoch z Ústavu dědičných metabolických poruch 1. LF UK.

Finanční podporu projektu zamítli jak recenzenti z Grantové agentury České republiky, tak i Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR. „GAČR nám žádost vrátil s tím, že se nejedná o základní výzkum. Jeden recenzent uvedl, že jestliže vyšetřujeme zahraniční rodiny, tak to nemá být financováno z českých prostředků. Naopak IGA napsala, že

se jedná o základní výzkum, a proto jej nebude financovat, navíc se prý jedná o zanedbatelný medicínský problém. Jediným zdrojem pro tento projekt byly tedy prostředky z institucionálního financování z 1. lékařské fakulty UK a z IKEM,“ uvedl Ing. Kmoč.

Na finanční potíže odkázala v úvodním slovu i proděkanka 1. LF prof. Jana Dušková: „Chtěla bych autorům jménem fakulty poděkovat k tomuto objevu a vyjádřit i do budoucna naději, že bez ohledu na to, jak pokulhávací financování vědy v Česku, jak pokulhávací úhrada za zdravotní péči v České republice a jak pokulhávací financování vysokých škol, se vždy najdou dostateční nadšenci a prostředky pro práci, která je smysluplná tak, jak tento termín užíval prezident Václav Havel.“

„V současné době jsme zaplacení – máme mzdy, ale nemáme ani korunu na provoz. Což si dovedu představit, že řadě lidí nevadí, ale nám to prostě vadí. Jsme motivovaný, nastartovaný tým, který má významnou expertizu i ze světového hlediska. Schází se nám vzorky z celého světa a lidi, kteří nám je zasílají, věří, že jsme schopni to vyřešit, ale v současnosti máme jen mzdy a přístroje. Univerzita nám dala z institucionálních prostředků mzdy, ale pokud jde o peníze na provoz, všichni nás odkazují, že si je máme shánět účelovým financováním. Zde ovšem máme důkaz toho, že to takto nefunguje,“ doplnil Ing. Kmoč.

*Ing. Stanislav
Kmoč*